Judecătoria Orhei, sediul Rezina, judecător Ivan Parii
Dosarul nr. 21r-181/23
1-22128850-02-21r-16012023

D E C I Z I E
În numele Legii

15 noiembrie 2023 mun. Chișinău

Colegiul penal al Curţii de Apel Chişinău
având în componenţa sa:
Preşedintele de şedinţă ***Alexandru Spoială***
Judecătorii ***Denis Băbălău și Silvia Gîrbu***

judecând în procedură scrisă, în lipsa părților, în ordine de recurs, recursul avocatului Anatolie Ceachir, în interesele condamnatului Popa Nicolai și recursul condamnatului Popa Nicolai declarat împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 26 decembrie 2022, prin care s-a respins cererea condamnatului Popa Nicolai, privind aplicarea în privința ultimului a prevederilor Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Termenul de examinare a cauzei:
Prima instanță: 02.09.2022 – 26.12.2022;
Instanța de recurs: 16.01.2023 – 15.11.2023.
Procedura de citare legală a fost executată.

Verificând legalitatea încheierii atacate, pe baza materialelor din dosar, în contextul motivelor invocate de recurent, Colegiul penal al Curţii de Apel Chişinău,
a –

C O N S T A T A T :

Soluția și argumentele instanței de fond:

1. *Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 26 decembrie 2022*, a fost respinsă cererea condamnatului Popa Nicolai a.n. *****, cu privire la aplicarea Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, ca neîntemeiată.

2. *Pentru a se pronunța cu încheierea sus menționată, instanța de fond a reținut că* la 02.09.2022, în adresa Judecătoriei Orhei sediul Rezina, a parvenit spre examinare cererea lui Popa Nicolai, privind aplicarea în privinţa sa a prevederilor

Legii nr. 243, cu privire la amnistie, în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenţei R. Moldova.

3. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 14 februarie 2022, în conformitate cu art. 84 alin. 4 Cod penal, i s-a stabilit lui Popa Nicolai prin cumul parțial al pedepselor aplicate prin sentința Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani din 29.12.2017 și sentința Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 04 iulie 2018, pedeapsa definitivă pentru concurs de infracțiuni sub formă de închisoare pe un termen de 9 ani și 3 luni.

4. În prezent condamnatul Popa Nicolai, este deţinut în Penitenciarul nr. 17 Rezina.

Solicitările recurentului:

5. *Nefiind de acord cu hotărârea în cauză, în termen a declarat recurs avocatul Anatolie Ceachir, în interesele condamnatului Popa Nicolai*, prin care a solicitat admiterea recursului, cu casarea totală a încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 26 decembrie 2022, în cauza la cererea lui Popa Nicolai, rejudecarea cauzei şi adoptarea unei noi hotărâri privind admiterea cererii condamnatului Popa Nicolai şi aplicarea în privinţa lui a prevederilor art. l, art.7 a Legii nr. 243, cu privire la amnistie, cu reducerea termenului de pedeapsă.

6. În susținerea recursului declarat avocatul invocă că la emiterea încheierii contestate, *instanţa n-a ţinut cont de unele circumstanţe reale cum ar fi personalitatea şi starea de fapt obiectivă a condamnatului Popa Nicolai şi anume că este căsătorit are la întreţinere un copil minor, doreşte să participe activ la educarea copilului prin prezența sa fizică, să fie angajat în câmpul muncii, pe perioada deţinerii a participat activ la diferite activităţi sociale şi de instruire, de muncă, la diferite programe stabilite de către administraţia penitenciarului, se caracterizează pozitiv, nu este membru a grupărilor criminale, la evaluarea psihologică prezintă risc de recidivă mediu, se căieşte de cele întâmplate, a înţeles esenţa pedepsei penale şi nu va mai comite careva abateri sau infracţiuni, dorind să se afle împreună cu familia sa*,

7. În acest sens, menţionează că *instanţa n-a tinut cont de prevederile Legii* nr. 243 din 24.12.2021, în vigoare din 31.12.2021 privind amnistia, art. 1 alin. (1) prevede expres condiţii fără respectarea cărora nu poate fi pusă spre examinare cererea şi anume: *prezentarea dovezilor despre caracteristica pozitivă pe parcursul executării pedepsei, raportul evaluării psihologice că condamnatul care urmează a fi amnistiat prezintă un risc de recidivă mediu sau redus,* or întrunirea acestor condiții urmează a fi stabilită prioritar de către comisia specială, instituită, în acest sens, în cadrul fiecărei instituţii care pune în executare pedeapsa.

8. *Interpretarea eronată și nemotivată a soluţiei sale de către instanţă în prezentul caz, încalcă grav drepturile condamnatului garantate de către art. 5. art. 6 CEDO și alte drepturi și garanţii procedurale.*

9. *Instanţa de recurs trebuie să cenzureze orice rezultat al vreunei erori manifestate de fapt sau de drept. Motivarea constă în faptul* că la admiterea unor probe şi la respingerea altora *judecătorul este obligat să prezinte argumentele unei asemenea soluţii* (a se vedea HCC nr. 18 din 22 mai 2017, § 68 şi § 70).

10. *Nefiind de acord cu hotărârea în cauză, în termen a declarat recurs condamnatul Popa Nicolai*, prin care a solicitat admiterea recursului, prin aplicarea Legii nr.243 cu privire la amnistie și anume de a-i reduce cu ¼ din pedeapsă.

Argumentele părților:

11. Cu referire la procedura de judecare a cauzei, Colegiul penal menționează că prin Legea nr. 245 din 31.07.2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală și a Codului contravențional) în vigoare din 22.08.2023 au fost operate modificări la art. 437-449 Cod de procedură penală.

12. Potrivit noilor modificări operate la art. 447 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. Instanța de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.

13. Respectând art. 447 alin. alin. (1), (2) Cod de procedură penală, cât și principiul contradictorialității, instanța de recurs a fixat data examinării recursului şi a dispus să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței, însă, până la data examinării recursului, în adresa instanței de recurs nu a fost depusă vreo referință asupra recursului declarat.

Aprecierea instanței de recurs:

14. Colegiul penal, examinând materialele dosarului prin prisma recursului declarat, consideră recursul neîntemeiat şi pasibil de a fi respins, din următoarele considerente.

15. Conform art. 449 alin. (l) lit. a) Cod procedură penală, judecând recursul, instanţa respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat.

16. Potrivit art. 469 alin. (1) pct. 15) CPP, la executarea pedepsei, instanţa de judecată soluţionează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărâri, şi anume: liberarea de pedeapsă în temeiul actului amnistiei sau stingerea executării pedepsei (art. 295 din Codul de executare).

17. Conform prevederilor art. 470 alin. (1) CPP, chestiunile privind executarea hotărârilor prevăzute la art. 469 alin. (1) pct.1)-4), 6)–16), 17^{1}) şi 18) se soluţionează de către instanţa de judecată din raza de activitate a organului sau a instituţiei care execută pedeapsa.

18. Potrivit art. 471 alin. (2) CPP, temei pentru examinarea chestiunilor prevăzute la art. 469 alin. (1) pct.1), 2), 4)–7), 11), 12), 14)-16) şi 18) poate servi şi cererea condamnatului. Referitor la chestiunile prevăzute la art. 469 alin. (1) pct. 1)

şi 2), condamnatul înaintează cererea în instanţa de judecată doar dacă a fost refuzat în condiţiile art. 266 alin. (3) din Codul de executare. Pentru aplicarea temeiului prevăzut la art. 469 alin. (1) pct. 14) poate declara demers şi procurorul. Chestiunea specificată la art. 469 alin. (1) pct. 14) se va soluţiona cu solicitarea dosarului (sau, după caz, a dosarelor) penal în a cărui bază persoana a fost condamnată.

19. Conform materialelor cauzei se stabilește că, prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 14 februarie 2022, în conformitate cu art. 84 alin. (4) Cod penal, lui Popa Nicolai i s-a stabilit prin cumul parțial al pedepselor aplicate prin sentința Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani din 29.12.2017 și sentința Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 04 iulie 2018, pedeapsa definitivă pentru concurs de infracțiuni sub formă de închisoare pe un termen de 9 ani și 3 luni.

20. La data de 31 decembrie 2021 a intrat în vigoare Legea nr. 243 din 24.12.2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

21. Cercetând materialele cauzei Colegiul penal constată că, conform extrasului procesului-verbal al Comisiei Speciale a Penitenciarului nr. 17 Rezina din 30.08.2022, Comisia a decis de a refuza în expedierea materialelor în instanţa de judecată pentru examinarea posibilității aplicării în privinţa lui Popa Nicolai a Legii nr. 243, cu privire la amnistie, în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, pe motiv că condamnatul se caracterizează ***negativ***, prezintă risc de recidivă ***mediu***. S-a mai constatat că pe parcursul ispășirii pedepsei penale, condamnatul nu a realizat programul individual de executare a pedepsi, a fost sancționat disciplinar de 16 ori, având ***sancțiuni active***, iar ***stimulat nu a fost***. Ultima sancțiune disciplinară a fost aplicată condamnatului la 08.04.2022. La 15.03.2022 pentru ***nerespectarea regimului*** de detenție, condamnatul a fost ***transferat la regim inițial***, fiindu-i aplicată sancțiunea respectivă.

22. Din dispoziția art. 1 alin. alin. (1-3) din Legea 243/2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenţei Republicii Moldova, (1) prezenta lege se aplică condiţionat şi exclusiv persoanelor bănuite, învinuite şi inculpate, precum şi persoanelor condamnate, care sunt *caracterizate pozitiv* pe parcursul executării pedepsei, al perioadei de probaţiune sau al termenului de probă şi sunt evaluate psihologic ca prezentând *risc de recidivă mediu sau redus*, dacă persoanele respective cad sub incidenţa prevederilor art.2–5, 7, 8. (2) Aplicarea amnistiei faţă de persoanele condamnate se decide de comisiile speciale privind aplicarea amnistiei în privinţa persoanelor condamnate (în continuare – comisii speciale), instituite, în acest sens, în cadrul fiecărei instituţii care pune în executare pedeapsa, din reprezentanți ai

Administraţiei Naţionale a Penitenciarelor şi ai Inspectoratului Naţional de Probaţiune. Comisiile speciale se instituie prin ordinul Ministrului Justiţiei şi activează în baza unui regulament-cadru aprobat prin ordinul Ministrului Justiţiei. (3) În temeiul deciziilor comisiei speciale, instituţia care pune în executare pedeapsa iniţiază demersurile către instanţele de judecată competente privind aplicarea prevederilor prezentei Legi. Alin. (6) al normei citate supra, stabilește că, persoana condamnată poate înainta personal sau prin intermediul unui avocat un demers către instanța de judecată privind examinarea posibilității aplicării amnistiei doar dacă a fost refuzată de comisia specială.

23. În prezenta pricină, Comisia specială din cadrul Penitenciarului 17 Rezina, la data de 30.08.2022 a refuzat condamnatului în înaintarea materialelor în instanța de judecată privind examinarea posibilității aplicării prevederilor Legii 243/2021 privind amnistia, pe motiv că deținutul este caracterizat *negativ* și prezintă risc de recidivă *mediu*, respectiv nu întrunește cerințele legale, iar ca urmare, fără a contestat refuzul Comisiei speciale, condamnatul a sesizat instanța de judecată pentru examinarea posibilității aplicării a prevederilor Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței RM.

24. Astfel, Colegiul penal constată că, potrivit argumentelor recursului, partea apărării invocă că, instanța de fond *nu a ţinut cont de personalitatea condamnatului Popa Nicolai, care este căsătorit, are la întreţinere un copil minor, doreşte să participe activ la educarea copilului prin prezența sa fizică, să fie angajat în câmpul muncii, pe perioada deţinerii a participat activ la diferite activităţi sociale şi de instruire, de muncă, la diferite programe stabilite de către administraţia penitenciarului, se caracterizează pozitiv, nu este membru a grupărilor criminale, la evaluarea psihologică prezintă risc de recidivă mediu, se căieste de cele întâmplate, a înţeles esenţa pedepsei penale şi nu va mai comite careva abateri sau infracţiuni, dorind să se afle împreună cu familia sa,* însă, Comisia penitenciară a reținut că condamnatul Popa Nicolai a fost sancționat de 16 ori, nu a fost stimulat, manifestă un comportament neadecvat față de personalul instituției, cât și față de alți condamnați (f.d. 18), nu a înaintat cerere de a participa la munci în cadrul penitenciarului, nu a realizat nici un program din cadrul penitenciarului (f.d. 17), dispune în mod solidar de prejudiciul material în sumă de 54 170,00 lei și în sumă de 85 459,70 lei (f.d. 19), prin urmare acesta nu întrunește condițiile de a beneficia de exigențele actului de amnistie și anume prevăzute la art. 1 alin. (1) Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței RM, care prevede expres condiții fără respectarea cărora nu poate fi pusă spre examinare cererea şi anume: prezentarea dovezilor despre caracteristica pozitivă pe parcursul executării pedepsei, și riscul de recidivă mediu sau redus, la caz, Popa Nicolai este

caracterizat negativ, fiind evoluat cu riscul de recidivă mediu.

25. Prin urmare Colegiul penal reține legalitatea încheierii contestate, iar recursul avocatului Anatolie Ceachir, în interesele condamnatului Popa Nicolai, este neîntemeiat și urmează a fi respins.

26. În atare circumstanțe, instanța de recurs reține că, instanța de fond a pronunțat o încheiere întemeiată şi motivată, iar în situația în care instanța şi-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care infirmă/afirmă acuzația, permițând părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de apel poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (Hotărârea CtEDO Garcia Ruis versus Spania).

27. Astfel, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public şi într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanţă independentă şi imparţială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor şi obligaţiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzaţii în materie penală îndreptate împotriva sa.

28. În conformitate cu art. art. 447-449 alin. (1), pct. 1), lit. a) CPP al RM, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău –

D E C I D E:

Se respinge, ca fiind nefondat, recursul avocatului Anatolie Ceachir, în interesele condamnatului Popa Nicolai și recursul condamnatului Popa Nicolai și menține fără modificări încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 26 decembrie 2022 pronunțată în privința condamnatului Popa Nicolai.

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele şedinţei: Alexandru Spoială

Judecătorii: Denis Băbălău

Silvia Gîrbu